

UNDIR FÝRA EYGUM

Hvat gert tú, tá ið tú slappar av?

– So renni eg mær ein túr í vøkrum náttúruni ella fari at svimja og njóti nógvu heitu pottarnar. Gangi ein langan túr saman við konuni. Eg slappi eisini av við at lesa.

Hvussu gongur at tosa íslendskt?

– Tað gongur væl til húsbrúk og til smáprát. Men tá tað kemur til arbeiðið, verður enskt sum oftast nýtt. Íslendingar dáma væl at tosa enskt, og duga tað eisini væl. Men tá ið tað kemur til at tosa við eldri fólk, vilja tey helst, at eg tosi íslendskt og í fleiri førum eisini føroyskt. Tey halda ikki, at tað sær seg, at íslendingar og føroyingar tosa enskt saman.

– **Tað tykist, sum at íslendingar vilja hava meira samstarv við føroyingar, og vit royna at stuðla upp undir hetta ynski, sigur Petur Petersen, føroyskur sendiharri í Íslandi**

um, arbeiðsmegi og tænastríðum millum londini bæði.

Sendistovan ger nógv við at styrkja um vinnuliga sambandið millum londini, men eisini innan útbúgving, gransking, heilsu, mentan og annað eru uppgávur at taka sær av.

Sendistovan er við til at skipa fyri ráðstevnum og tiltøkum, og hesa vikuna eru føroyskir veitarar til alivinnuna í Íslandi á ráðstevnu, sum sendistovan skipar fyri saman við Landsamband fiskeldisstöðva, ið svarar til okkara Havbúnaðarfelag.

– Ein av okkara týðandi uppgávum er at gera Føroyar sjónligar í Íslandi, og tað gera vit á ymiskan hátt. Eg eri nógv úti og vitji myndugleikar, kommunur, vinnufyrirtekur og annað. Vit skipa eisini fyri ymiskum tiltøkum, vit hava flaggdagshald, eru við í mentanarnáttini í Reykjavík, skipa fyri ráðstevnum og vitjanum og umboða annars føroysk áhugamál á ymiskan hátt, sigur Petur Petersen. Eisini hevur Petur Petersen verið og vitjað nógv fyrirtekur og stovnar í Føroyum og greitt teimum frá møguleikunum í Íslandi.

Sendistovan hevur nú so góðar karmar, at tey kunnu bjóða føroyskum fyrirtekum skrivstovu, fundarhøli og framsýningarhøli í sambandi við vitjanir og átøk í Íslandi, og hesum tilboði hevur føroysk vinna tikið væl ímóti.

Stórir møguleikar

Føroyska sendistovan í Reykjavík hevur ikki sjálvstøðugt diplomatiskt status, hóast sendimaðurin sjálvur hevur diplomatiskt status.

Føroyska sendistovan er partur av donsku uttanríkis-tænastuni.

– Íslendingar virða og viðurkenna tó føroysku sendistovuna á sama stigi sum allar hinar sendistovurnar, og vit verða boðin við til tiltøk og annað á jøvnum fæti við hinar sendistovurnar. Eg merki veruliga, at vit verða væl móttikin her í Íslandi, sigur Petur Petersen.

Virksemið hjá sendistovuni byggir á raðfestingar, sum verða gjørdar í samstarvi við heimataðstovuna, og Petur Petersen hevur, síðani hann tók við, serliga arbeitt við at styrkja vinnuliga partin av samstarvinum millum Føroyar og Ísland.

– Føroyingar troyta ikki íslenska marknaðin nógv, og nýggir aktørar kundi saktans komið inn á marknaðin. Eftirspurningurin veksur á øllum økjum í Íslandi – serliga í byggivinnuni og ferðavinnuni – og føroyskar fyrirtekur kundu hugt meira eftir íslenska marknaðinum fyri at skapt sær størri marknað.

– Eg veit, at tað er eitt tak at fara inn á ein nýggjan marknað, men sendistovan kann hjálpa við nøkrum av avbjóðingunum. Íslenski marknaðurin er umleið seks ferðir størri enn tann føroyski, so hóast talan er um væl størri marknað enn tann føroyska, er tað ikki ein risastórur altjóða marknaður, og umstøðurnar í Føroyum og Íslandi líkjast nógv, sigur Petur Petersen.

Sendimaðurin ásannar tó, at stundum kann tað verða trupult at vinna inn á íslenska marknaðin.

– Íslendingar eru tjóð-

skaparsinnaðir og hugsa nógv um sítt egna. Teir eru góðir við tað, sum teir sjálvir framleiða, og íslenskar vørur fáa ofta fyrirmynd fram um útlenskar vørur. Tað er ein tjóðskaparligur stoltleiki í Íslandi, og teir halda, at tað kemur øllum samfelagnum til góðar, um íslendingar keypa íslenskar vørur, sigur Petur Petersen.

– Tá ið tað er sagt, so ber væl til at virka á íslenska marknaðinum, og føroyingar eru vælkomnir. Seinastu árin er føroyska sølan av vörum og tænastríðum til íslendingar nógv vaksin, og í fjør var besta árið nakrantíð, tá ið føroyingar seldu vørur og tænastríðum fyri væl yvir 400 milliónir krónur á íslenska marknaðinum. Ávegis uppgerðir fyri hetta árið benda eisini á, atgóða gongdin heldur fram, sigur føroyski sendimaðurin í Íslandi.

Handil og kreppa

Í 2005 skrivaðu Føroyar og Íslandi undir handilssáttmála, sum verður nevndur Hoyvíkssáttmálin. Hesin sáttmálin skuldi gera tað lættari hjá íslendingum og føroyingum at virka um mörkin millum londini, Føroyar og Ísland gjørdust eitt felags búskaparøki við hesum sáttmála. Stundum verður funnist at hesum sáttmála, og ført verður fram, at íslendingar hava fingið størri ágóðar av sáttmálanum enn føroyingar.

Sendimaðurin hevur hug at gera hendaðan pástandin meira fjølbroyttan.

– Tað ber til at býta Hoyvíkssáttmálan upp í trý tíðarskeiði. Fyrstu tíðina eftir at sáttmálin kom í gildi, virkaði hann á vanligum stigi, síðani kom ein undantaksstøða við kreppuni, og nú eru viðurskiptini við at normalisera seg aftur, sigur Petur Petersen.

– Í 2008 kom Ísland í eina djúpa kreppu, har búskapurin smokkaði saman og svann sera nógv inn. Tað hevði við sær, at eftirspurningurin minkaði nógv, kostnaðarstøðið fall, og íslenska krónan misti 80 prosent av virðinum. Tað gjørdi, at íslenskar vørur blivu nógv bíligari í Føroyum, og før-

oyskar vørur nógv dýrari í Íslandi. Fortreytirnar blivu so ólíkar, at tá skeiklaðist handilssambandið millum Føroyar og Ísland. Íslendingar bardust fyri lívinum, og møguleikarnir hjá eitt nú føroyingum at koma inn á marknaðin vóru avmarkaðir.

– Frá 2014 og frameftir er veruliga gingið fram á í Íslandi. Virksemið og eftirspurningur er nógv vaksin, og íslenska krónan er styrknað aftur. Sølan hjá føroyskum fyrirtekum á íslenska marknaðinum veksur stóðugt og kann vaksa enn meira komandi árin. Frá 2014 til 2016 meira enn tvífaldaðist føroyski útflutningurin til Íslands.

– Íslenska samfelagið var í undantaksstøðu frá 2008 og frameftir, og tá var sera lítið virksemið. Nú er gongd komin á samfelagið aftur, og nógv er at gera og at vinna inn aftur. Tað mangla einar 9.000 íbúðir í Reykjavík næstu 3 árin, og ferðavinnan veksur í stórum. Í lötuni er stórir eftirspurningur eftir arbeiðsmegi, og umleið 40.000 útlendingar búgva og/ella arbeiða í lötuni í Íslandi – serliga í byggivinnuni og ferðavinnuni.

– Sjálvandi eru onkur mál í einum handilssáttmála, sum tað kann arbeiðast við, og tað verður tað eisini gjørt í lötuni. Men stórir møguleikar eru hjá føroyskum vinnulívi á íslenska marknaðinum, sigur Petur Petersen.

Hann sigur seg merkja ein vaksandi áhuga frá íslendingum fyri samstarvi við Føroyar.

– Kreppan, sum byrjaði í 2008, hevði við sær, at partar av samstarvinum millum Føroyar og Ísland datt niður fyri ella fór í dvala, serliga á tí kommunala økinum við vinarbýarsamstarvi og øðrum. Fíggarligu umstøðurnar vóru heldur ikki tær bestu tá. Samstarv er jú lutvíst knýtt at persónum, og stór útskipting var í íslenskum politikki og vinnulívi. Nú tykist tað, sum at íslendingar aftur vilja hava meira samstarv við føroyingar, og vit royna at stuðla upp undir hetta ynski, sigur Petur Petersen.

UM PETUR PETERSEN

Petur Petersen er fuglfirðingur og hevur útbúgving innan búskap, roknskap, fíggarstýring, fyrisiting og leiðslu. Hann hevur starvast í privatum vinnulívi heima og burturi. Í 8 ár var hann skúlastjóri í Føroya Handilsskúla á Kambsdali, ellivu ár var hann aðalstjóri í Mentamálaráðnum, og hann starvaðist í sjey ár á Løgmannsskrivstovuni. Síðani 1. september 2015 hevur Petur Petersen virkað sum sendiharri Føroya í Reykjavík.